

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ
INTERNET:

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
<http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/157/99

PREFERENCJE PARTYJNE W PAŹDZIERNIKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Pod koniec września i na początku października trwały nieustające dyskusje wokół problemów rządu i koalicji rządowej. Oczekiwano też zapowiadanych zmian w składzie Rady Ministrów, które w rezultacie nie dla wszystkich okazały się satysfakcjonujące. W drugiej połowie września najgłośniejszą sprawą przewijającą się w mediach były problemy związane z jednostką GROM i odwołanie w nie najlepszej atmosferze jego dowódcy. Kwestią, która raczej nie przyczyniła się do poprawy społecznego odbioru koalicji rządowej, były kłopoty finansowe ZUS-u, sprawa odpowiedzialności za zaistniały stan i dymisji prezesa Stanisława Alota. W końcu września w Warszawie odbyła się głośna, choć przebiegająca nadspodziewanie spokojnie antyrządowa manifestacja OPZZ i branżowych związków zawodowych, w tym Kółek Rolniczych i „Samoobrony”. W koalicji rządowej - mimo wzajemnych oskarżeń i nawiwoływań do radykalnych zmian oraz katastroficznych komentarzy ze strony opozycji - uzgodniono ostatecznie tekst aneksu do umowy koalicyjnej. Ustalono, że nie będzie głębokich zmian w rządzie, a posłowie ugrupowań koalicyjnych będą lojalnie popierać w głosowaniach przedłożenia rządowe. W Sejmie wicepremier przedstawił projekt budżetu na przyszły rok, który został oprotestowany przez parlamentarne i pozaparlamentarne ugrupowania opozycyjne.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku października, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 59% ankietowanych¹, minimalnie mniej niż przed miesiącem (różnica 2 punktów procentowych). W październiku nie zmienił się układ sił na naszej scenie politycznej.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (113), 5-11 października ‘99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłej ludności Polski (N=1111)

**POPARCIE DLA PARTII I UGRUPOWAŃ POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH**

Partie i ugrupowania polityczne	'98				'99										
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV ₍₁₎	IV ₍₂₎	V	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach														
SLD	28	29	30	28	27	29	28	28	29	30	31	33	34	33	35
AWS	23	38	28	29	28	22	22	23	23	22	24	20	16	17	17
UW	12	7	12	12	11	15	9	7	8	10	9	7	9	10	10
PSL	8	8	8	9	9	11	9	11	10	8	9	8	11	8	7
UP	8	4	3	6	7	7	5	3	5	4	6	4	5	6	5
KPEiR	-	-	-	-	3	2	3	2	4	2	2	2	2	2	3
ROP	4	2	3	3	2	3	4	3	4	3	3	3	2	2	3
ChD III RP	-	-	-	-	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1	2
UPR	-	-	-	-	-	-	2	1	1	2	1	2	1	2	1
ZZR „Samoobrona”	-	-	-	-	-	-	2	2	2	2	2	1	1	2	1
KPEiR RP	-	-	-	-	2	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1
PLD	-	-	-	-	-	-	1	0	0	1	1	0	1	1	1
Inna partia	3	4	5	3	3	2	3	1	1	1	1	3	2	2	1
Trudno powiedzieć	13	7	11	9	8	8	11	15	10	12	9	14	13	13	12
N	736	678	657	620	650	635	601	610	605	629	658	629	632	685	659

Od dziewięciu miesięcy liderem rankingu ugrupowań cieszących się największym społecznym poparciem pozostaje SLD. Obecnie chęć głosowania na tę partię deklaruje ponad jedna trzecia ankietowanych wybierających się do urn (35%) - o dwa punkty procentowe więcej niż przed miesiącem. Zmiana ta jest nieistotna statystycznie, jednak październik jest już kolejnym miesiącem utrzymywania się słabej, aczkolwiek długofalowej tendencji do wzrostu notowań tej partii. Od początku roku odsetek sympatyków tego ugrupowania wzrósł o 8 punktów. Po raz kolejny w ciągu zaledwie trzech miesięcy Sojusz pobił też swój rekord popularności, a obecne jego notowania są najwyższymi z uzyskiwanych dotychczas w naszych sondażach.

Drugie z głównych ugrupowań sceny politycznej - AWS - cieszy się obecnie o połowę mniejszym poparciem niż jego najważniejszy konkurent. Po ostatnim spadku notowań, jaki nastąpił w sierpniu, poparcie dla tej formacji wciąż utrzymuje się na tym samym, stosunkowo niskim poziomie. Ostatni miesiąc nie przyniósł w tym względzie żadnych zmian. Tak samo jak we wrześniu zamiar oddania głosu na AWS deklaruje 17% ankietowanych i nadal jest to jeden z najgorszych wyników uzyskanych dotąd przez tę formację. W porównaniu z początkiem roku liczba osób chcących głosować na AWS zmalała o 11 punktów procentowych.

Na takim samym poziomie jak przed miesiącem kształtuje się także październikowe poparcie dla drugiego z koalicjantów - UW. Jednak w odróżnieniu od AWS Unia Wolności w dalszym ciągu utrzymuje relatywnie dobre wyniki jak na swoje dotychczasowe notowania. Obecnie, tak jak we wrześniu, głosowanie na tę partię deklaruje co dziesiąty badany wybierający się do urn.

Październik nie przyniósł też istotnych zmian w poparciu dla pozostałych ugrupowań. Nieznacznie (o 1 punkt procentowy) spadła liczba zwolenników PSL, który mógłby dziś liczyć na głosy 7% wyborców. Minimalnie (z 6% do 5%) obniżyły się również notowania Unii Pracy. Pozostałe partie uwzględnione w naszym badaniu mają natomiast w dalszym ciągu bardzo niewielkie szanse wejścia do parlamentu. Poparcie dla ROP i KPEiR deklaruje po 3% zamierzających wziąć udział w głosowaniu. Na jeszcze mniej głosów mogłyby liczyć: ChD III RP (2%) oraz UPR, PLD, KPEiR RP i „Samoobrona” (po 1%). Więcej niż co ósmy ankietowany (12%) deklarujący, że weźmie udział w wyborach, jeszcze nie wie, na kogo oddałby swój głos. Odsetek niezdecydowanych od dawna pozostaje mniej więcej na tym samym poziomie.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału (%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	59	20	21	1111
Płeć				
Mężczyźni	65	16	19	527
Kobiety	54	23	22	584
Wiek				
18-24 lat	58	20	22	159
25-34	56	23	21	196
35-44	55	23	22	225
45-54	62	17	21	209
55-64	67	20	14	132
65 lat i więcej	60	16	24	190
Miejsce zamieszkania				
Wies	57	23	21	410
Miasto do 20 tys.	61	17	22	122
20 - 100 tys.	62	20	18	243
101 - 500 tys.	63	17	19	187
501 tys. i więcej mieszk.	56	18	26	149
Wykształcenie				
Podstawowe	53	22	24	347
Zasadnicze zawodowe	53	23	24	295
Średnie	65	18	17	361
Wyższe	77	12	11	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	74	15	11	81
Prac.umysł.niż.szczebła	69	12	19	101
Pracownicy fiz.- umysł.	53	20	27	88
Robotnicy wykwalifikowani	59	18	23	115
Robotnicy niewykwalifik.	54	21	25	55
Rolnicy	54	25	21	56
Pracujący na własny rach.	56	26	17	43
Bierni zawodowo				
Renciści	44	32	23	128
Emeryci	69	13	18	218
Uczniowie i studenci	55	24	21	77
Bezrobotni	52	23	26	89
Gospodynie domowe i inni	57	24	19	59
Pracuje w:				
sferze budżetowej	67	14	19	124
sekt. państw., publicznym	59	24	17	94
sp. właśc. pryw. i państwa	71	16	13	89
sekt. pryw. poza rolnict.	55	18	27	186
prywatnym gosp. rolnym	60	24	17	76
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	46	25	29	170
276 - 399	51	30	19	123
400 - 549	60	19	21	240
550 - 799	67	16	17	170
Powyżej 799 zł	70	10	20	175
Ocena własnych war. mater.				
Złe	48	24	28	362
Średnie	63	20	17	512
Dobre	70	13	17	236
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	60	12	28	79
Raz w tygodniu	61	23	16	592
1-2 razy w miesiącu	60	21	20	145
Kilka razy w roku	56	18	26	188
W ogóle nie uczestniczy	58	11	31	107
Poglądy polityczne				
Lewica	74	13	13	287
Centrum	54	21	25	336
Prawica	70	17	13	263
Trudno powiedzieć	34	32	34	220

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	AWS	ChD III RP	KPEiR	KPEiR RP	PSL	PLD	ROP	SLD
Ogółem	17	2	3	1	7	1	3	35
Płeć								
Mężczyźni	19	1	3	1	9	1	3	37
Kobiety	15	3	4	2	6	1	3	34
Wiek								
18-24 lat	15	4	0	0	11	0	2	36
25-34	25	3	0	0	5	0	4	26
35-44	12	3	2	1	9	2	5	29
45-54	17	1	2	3	8	1	1	44
55-64	20	1	5	3	6	0	2	41
65 lat i więcej	16	1	9	2	5	2	2	37
Miejsce zamieszkania								
Wieś	18	1	4	2	17	2	2	29
Miasto do 20 tys.	18	6	3	3	2	0	3	41
20 - 100 tys.	16	1	2	1	4	0	2	42
101 - 500 tys.	18	2	6	1	1	1	2	41
501 tys.i więcej mieszk.	17	2	0	0	0	1	6	28
Wykształcenie								
Podstawowe	16	1	6	3	10	1	2	32
Zasadnicze zawodowe	23	3	2	1	8	0	5	36
Średnie	17	2	2	1	7	1	2	41
Wyższe	11	2	3	0	1	0	1	26
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	10	5	3	0	0	0	0	19
Prac.umysł.niż.szczebła	12	3	0	0	9	0	2	39
Pracownicy fiz.- umysł.	19	9	4	0	10	1	3	40
Robotnicy wykwalifikowani	22	0	0	0	3	0	3	45
Robotnicy niewykwalifik.	25	3	1	2	9	0	6	30
Rolnicy	14	3	0	3	4	5	3	16
Pracujący na własny rach.	19	2	0	0	0	0	4	39
Bierni zawodowo								
Renciści	15	3	11	3	10	0	6	29
Emeryci	16	1	7	2	3	2	1	44
Uczniowie i studenci	26	0	0	0	4	0	4	34
Bezrobotni	16	0	0	3	12	0	3	38
Gospodynie domowe i inni	26	0	3	3	8	0	2	21
Pracuje w:								
sferze budżetowej	19	3	6	0	5	1	3	25
sekt. państw., publicznym	17	0	0	0	5	0	2	45
sp. właśc. pryw. i państwa	12	7	0	1	3	0	3	47
sekt. pryw. poza rolnict.	18	2	0	0	6	0	3	33
prywatnym gosp. rolnym	16	4	0	2	41	0	4	13
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	20	1	1	4	24	0	3	26
276 - 399	3	2	1	2	7	2	1	47
400 - 549	19	2	2	2	5	1	6	34
550 - 799	21	3	5	0	7	1	2	38
Powyżej 799 zł	21	2	3	0	1	0	1	39
Ocena własnych war. mater.								
Złe	15	1	1	3	12	2	4	39
Średnie	18	2	6	1	7	1	3	36
Dobre	19	3	1	1	3	0	1	31
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	31	5	7	4	6	0	2	14
Raz w tygodniu	21	2	4	2	9	1	3	27
1-2 razy w miesiącu	12	5	3	0	7	3	4	42
Kilka razy w roku	11	0	2	1	1	0	2	52
W ogóle nie uczestniczy	3	0	2	0	7	0	2	61
Poglądy polityczne								
Lewica	2	0	2	1	8	1	1	74
Centrum	14	2	5	1	12	1	3	22
Prawica	42	5	1	1	3	1	4	9
Trudno powiedzieć	10	2	7	5	4	1	5	24

Tabela 2 cd. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

	(%)						
	UPR	UP	UW	ZZR "Samo- obrona"	Inna partia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	5	10	1	1	12	659
Płeć							
Mężczyźni	2	4	10	1	0	11	341
Kobiety	1	7	10	1	1	13	318
Wiek							
18-24 lat	2	11	6	0	0	14	92
25-34	0	4	17	2	2	11	110
35-44	2	6	14	0	1	13	124
45-54	1	5	9	0	0	8	130
55-64	0	5	8	1	0	9	88
65 lat i więcej	1	1	4	3	0	16	114
Miejsce zamieszkania							
Wieś	1	4	4	2	0	15	233
Miasto do 20 tys.	0	2	8	2	0	12	75
20 - 100 tys.	0	5	14	0	1	12	149
101 - 500 tys.	1	7	10	0	2	6	119
501 tys.i więcej mieszk.	4	10	19	2	0	11	84
Wykształcenie							
Podstawowe	0	4	3	2	0	20	185
Zasadnicze zawodowe	0	7	4	0	0	11	156
Średnie	2	5	10	1	1	6	234
Wyższe	2	4	38	0	0	11	83
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	0	4	44	0	1	13	60
Prac. umysł. niż. szczebla	0	6	19	0	3	7	69
Pracownicy fiz.- umysł.	0	5	4	0	0	4	47
Robotnicy wykwalifikowani	0	7	7	0	2	12	68
Robotnicy niewykwalifik.	0	12	4	0	0	9	30
Rolnicy	0	0	0	2	0	13	31
Pracujący na własny rach.	12	4	9	5	0	7	24
Bierni zawodowo							
Renciści	0	0	1	0	1	21	56
Emeryci	1	3	7	3	0	10	151
Uczniowie i studenci	4	8	3	0	0	17	42
Bezrobotni	3	12	0	0	0	13	46
Gospodynie domowe i inni	0	8	6	3	0	20	34
Pracuje w:							
sferze budżetowej	0	7	23	0	1	7	83
sekt. państw., publicznym	0	2	18	0	0	11	55
sp. właśc. pryw. i państwa	0	3	10	2	2	11	63
sekt. pryw. poza rolnict.	3	10	14	0	1	10	103
prywatnym gosp. rolnym	0	0	5	1	0	15	46
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	0	4	2	1	0	15	78
276 - 399	2	11	8	0	1	12	63
400 - 549	1	1	9	2	1	14	145
550 - 799	0	7	7	2	0	7	115
Powyżej 799 zł	2	5	20	1	1	4	123
Ocena własnych war. mater.							
Źle	1	4	5	0	0	13	172
Średnie	2	6	6	1	1	12	322
Dobre	0	5	22	2	0	11	165
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	0	4	12	2	1	12	47
Raz w tygodniu	1	7	8	1	0	14	358
1-2 razy w miesiącu	1	2	8	3	1	9	86
Kilka razy w roku	2	3	15	0	1	10	105
W ogóle nie uczestniczy	2	5	11	2	0	6	62
Poglądy polityczne							
Lewica	1	4	3	0	0	5	213
Centrum	0	9	10	1	0	19	183
Prawica	3	4	19	1	1	6	184
Trudno powiedzieć	0	4	7	4	0	26	75